

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PIGTRAAD

NR. 6 . JUNI 1959

14. ÅRGANG

UDGIVET AF
KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND

CHR. E. EMBORG A/S Jemtelandsgade 1
København S.**BRØDRENE FESSEL**BOGTRYK
Wilders Plads, København K.**NORDISK TEGNEMASKINE
INDUSTRI A/S**

Bomporten 1   Gentofte

Agenturfirmaet
ELVIN DAHL**VAGN BALSLEV**
Langebrogade 17, København K.**COMPACTAS**
Kulturvet 7   København K.**PARI SALONEN**
v/ Carlo Poulsen
Hovedgaden 19   Lyngby**HANDSKE & LÆDERVARE
MAGASINET**
Torvet 11   Lyngby**I. THEILGAARD A/S
GLOSTRUP****KAI BOHSE**
Farve- og tapethandel
Hovedvejen 125   Glostrup**ORANA KONSERVES A/S**
Vibeholmsvej 26   Glostrup**GINSBORG**
Lyngby Hovedgade 11**KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND**

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K.
(kontortid: 10—15, undtagen lørdag).

Telf.: Om dagen Minerva 1336, om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været boddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens. Næstformand: Oberst Fl. B. Larsen, Kasernen, Fredericia.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh. Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Ordrup 5075.

Sekretær: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2., København Ø.

Den øvrige bestyrelse:

Pastor Aage E. Damtoft, Vesterbro 76, Aalborg.

Bankfuldmægtig Olav Holst, Søgårdsvej 26 A, Gentofte.

Seminarirektor, cand. mag. Paul Holt, Århus.

Landsretssagfører Otto Jespersen, Store Torv 16, Århus.

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstorffs-lunds allé 80, Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Odense.

Tandteknikermester Leo Kæraa, Banegårdspladsen, Århus.

Bibliotekar O. Leth, Johnstrupsvej 8, Sorø.

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft, de Mezasvej 18, Århus.

Førstelærer P. E. Mahler, Nr. Søby, Fyn.

Læge Børge Næsted, Læssøegade 141, Odense.

Boghandler Otto W. Olesen, Rådhusstræde 2, Randers.

Kontorchef O. Olesen, Grønnegade 18 A, Herning.

Landsretssagfører H. Rambusch, Kongensgade 49, Esbjerg.

Pastor Poul Riis, Rosenvængets Sideallé 5, København Ø.

Dommer K. Thestrup, M. F., Herning.

FORSIDEN:

Ved Gestapo-fangernes landsstævne i Randers blev man budt velkommen i Helligåndshuset af borgmester Svend Thingholm, der ses her t. v. sammen med den norske deltager, fru Gulla Guldbrandsen, Drammen, der var mødt frem i folkedragt.

BLADET PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 15 kr. pr. år. (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling: St. Kannikestræde 10, København K. (kontortid 10-15).

Minerva 1336.

Kontoret har lukket om lørdagen.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark. (Medlem af Dansk Fagpresseforening), Slagelsegade 9, 2. København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17,30-18,30).

FORRETNINGSFØRER FOR BLADET

Arkitekt Henning Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund.
Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

A/S Folketidendes Bogtrykkeri,
Ringsted.

INDHOLD:

	Side
Den moderne ungdom uvidende om frihedskampen	103
Hilsen fra Tyrol	105
Stævnet i Randers	107
Dansk-norsk samarbejde	109
Kreisaukredsen	111
På Frihedsmuseet og i Ryvangen	115
Dachau-klubben	117
Gestapofangerne	117
Dagbogsblade	117

Den moderne ungdom er uvidende om frihedskampen

Prisværdigt norsk initiativ vil råde bod herpå

Vore norske fangekammerater har spekulert en hel del på forholdet mellem den unge opvoksende slægt og kendskabet til okkupationsårenes forrygende begivenheder.

De har konstateret, at mange unge i dag vokser op uden at erhverve sig noget egentligt kendskab til de år, der satte land og folk på så hård en prøve. Og det har naturligvis ikke blot gjort dem betænkelige, men har også bedrøvet dem.

De har nu ud fra disse tanker udfoldet et smukt initiativ, der vil råde nogen bod på forholdet, om deres planer føres ud i livet, og man kan tilføje, at planerne er så gode og positive, at de bør føres ud i livet.

Henvendelse til undervisningsministeren.

Gennem Grini-Klubben har de rettet en henvendelse til det norske undervisningsministerium og anmodet om, at skolevæsenet gøres interesseret i sagen. De erkender, at der ganske vist findes læsestykker i en del skolebøger, der omhandler een eller flere begivenheder fra okkupationsårene, men de lider af den mangel, at de ikke giver noget samlet billede af, hvad der skete i årene 1940-45.

Dø erkender, at det er vanskeligt at forøge stoffet i skolernes lærebøger i historieundervisningen, og de foreslår derfor at der udgives et hæfte på et halvt hundrede sider, der skildrer de væsentligste begivenheder.

Vore norske fangekammerater giver en skitse til en sådan lille bog. Den skulle skildre tingene, der førte frem til krigen, berette om okkupa-

tionen af Norge og andre lande, ridse den nazistiske ideologi op, fortælle noget om koncentrationslejrene og her også komme ind på lærernes og præsternes aktion, modstandsbevægelsens væbnede styrker, den skulle også fortælle om de frie norske styrker i udlandet og f. eks. slutte med at omtale retsopgøret.

Man gør opmærksom på, at indholdet bør tilrettelægges sådan, at det i lige så høj grad henvender sig til eleverne i folkeskolen som til gymnasiets elevflok.

Tager eksamenskravet det tillokkende fra stoffet?

Man er ikke blind for, at der læses forskellige ting om tidsafsnit, og man henleder derfor opmærksomheden på, at et sådant hæfte kunne være lige så berettiget som bøger om andre epoker. Man placerer det foreslåede hæfte i historietimerne, men stoffet behøver ikke at indregnes i det pensum, der opgives til eksamen, da man jo har gjort den erfaring, at sætter man eksamenskravet på et stof, vil det tillokkende ofte gå af det. Man henviser derfor stoffet til det rummelige område, der kan kaldes fri læsning.

Vore norske fangekammerater anmoder undervisningsministeriet om at tage sagen op og forsøge at finde en løsning på den. Man ønsker ikke sagen behandlet som en hastesag og ser gerne, at forslaget bliver drøftet i de forskellige lærerorganisationers blade.

Kort tid efter blev ideer, der minder meget om de norske, drøftet på et internationalt møde for tidligere

MARTIN HANSEN Købmand GILLELEJE
S. E. S. Sjællands El-motor Service HILLERØD
FREDERIKSBORG AMTS AVIS HILLERØD
FREDENSBORG MARGARINEFABRIK
GUNNAR KRISTIANSEN Slagtermester Helsingsørgade 16 Hillerød
AUG. JØRGENSEN HELSINGØR
A/S DAMPVASKERIET „ØRESUND“ HELSINGØR
POUL OLSEN Slagter Østergade 24 Helsingø
WILLY'S MAGASIN HELSINGE
JOHS. NIELSEN Vokstavlefabrik Tune pr. Roskilde
HOLBÆK AMTS VENSTREBLAD
JYDSK ULDVARE H. C. Olsen HOLBÆK
A/S H O T A C O HOLBÆK

AKTIESELSKABET KORSØR GLASVÆRK	
ScanTerm OLIEFYR A/S	
SPARE- OG LAANEKASSEN FØR FREDERIKSSUND OG OMEGN	
FREDERIKSSUND KULIMPORT A/S	
FOLKETIDENDES BOGTRYKKERI A/S RINGSTED	
V. GRUM-SCHWENSEN ALLERØD	
SPAREKASSEN KJØGE OG OMEGN	
KØGE INSTALLATIONS- FØRRETNING	J. V. BLUME TØMRER- & ENTREPRENØRFØRRETNING KØGE
FREDERIKSSUND KULIMPORT A/S	BRANDT-MØLLER Bådebyggeri FREDERIKSSUND
	FREDERIKSSUND BETONVAREFABRIK A/S
N. JENSENS SØNNER Snedkermestre KALUNDBORG	THYME & SØN KALUNDBORG

fanger og modstandsfolk i Wien. Her har en kommission af historikere arbejdet med sagen og er nået frem til at foreslå hæfter om modstandsbevægelsen på international basis. Hæfterne skal fastslå den historiske sandhed og give historikerne lejlighed til at udtale sig, men det skal være historikere fra modstandsbevægelsens egne rækker. Hæfterne skal udkomme tre gange om året, og hvert hæfte skal samle sig om særlige emner samt indeholde aktuelle historiske og bibliografiske notitser.

Man ønskede endvidere afholdt en international konference i 1959 om modstandsbevægelsens historie med deltagelse af historikere, pædagoger og jurister.

For at fremhjelpe interessen vedtog man at udskrive en prisopgave om modstandsbevægelsens historie og skitserede et prisbeløb på 200.000 østrigske shilling.

Rent umiddelbart må de norske planer forekomme os mest tiltalende. De er overkommelige og gennemførlige. Der er ikke alene i Norge, men også i Danmark et stigende behov for saglig rigtig fremstilling af okkupationsårenes begivenheder. Behandler man disse i undervisningstimerne, kan de danne udgangspunkt for værdifulde samtaler med vurdering af de skelsættende års begivenheder.

En ministeriel bog kan blive så korrekt, at den forekommer kedelig.

Der er dog en side af sagen, som vore norske fangekammerater synes at have overset nemlig, at hvis en bog som den foreslåede skal udgives af et ministerium, løber man en stor fare for, at den bliver i den grad korrekt, at den tangerer det kedelige.

En bog som den skitserede, udgivet af undervisningsministeriet, vil desuden mange steder af de praktiserende pædagoger blive anset for at være et budskab ovenfra om, hvad man skal mene og sige om okkupationsårenes begivenheder. Man vil finde det uforeneligt med kravet om retten til at føre det frie ord, formet ud fra lærerens personlighed. Et diktat ovenfra har aldrig opnået popularitet i Danmark, og kender vi nord-

mændene ret, har vi fælles synspunkt om en sådan forekomst.

Når der alligevel er grund til at takke de norske fangekammerater for deres initiativ, skyldes det, at hovedpunktet i deres initiativ er helt rigtigt, for den opvoksede slægt gøres fattig ved at formenes kendskab til besættelsesårene. Dertil må føjes, at sagen er af så stor betydning, at man må glæde sig over ethvert initiativ, der er medvirkende til at holde frihedsfaklen brændende, for besættelsestidens begivenheder kan også fortælle os, både at der er noget at kæmpe for i fremtiden, og hvad kampen egentlig drejer sig om, så fremtiden bliver båret af en ide. Det vil klare begreberne til glæde og hjælp for de mange.

F—k.

Tak for hjælpen

Foran lazarettet i Landskrona afsløredes den 2. juni en Harald-Isenstein-skulptur, som tidligere danske Sverigesflygtninge har samlet ind til som tak for den hjælp, de modtog under besættelsen. Landstingsmand T. André holdt talen ved afsløringen.

Hilsen fra Tyrol

En tak fra en af de skadelidte rejsedeltagere

Kammeraternes Hjælpefonds tur sydpå for invaliderede fra frihedskampen startede den 23. maj i 7 biler, der var stillet til rådighed uden vederlag.

Fra en af deltagerne, Harry Christiansen, Vendersgade 23, København K., har bladet modtaget et langt rejsebrev, afsendt fra Zell am Ziller, Tyrol.

Vi bringer et uddrag: Turen gennem Hamborg gav et godt indtryk af genopbygningen. Vi kom til gader, som jeg genkendte. Her travede jeg i 1944 sulten og frysende med træsko på fødderne i stedet for sko — Berliner Tor og Spaldingstrasse var i genopbygningens tegn. Jeg sendte alle mine tidligere medfanger en vemodig tanke . . .

Den 25. maj. 3. dag gik turen mod Zillerdalen. Ved morgenkaffen konstaterede jeg, at vi alle simpelthen var rystet sammen som en stor familie. Hos os kronisk syge og invaliderede vidnede ansigterne om ro og afslapning. Hustruernes anspændthed var forsvundet. Vi kunne nyde turen 100 procent og glemme dagliglivets besværligheder. Tro mig! Denne tur er helsebringende for legeme og sjæl.

Og til slut: Disse dage i Zillerdalen vil blive mindet med stor taknemlighed. Jeg ønsker herfra på kammeraternes og egne vegne at sige tak til bidragyderne, til bilejerne, der har taget denne store tørn, og ikke mindst til hr. Kornbeck, som fostrede denne smukke tanke, som nu er ført ud i livet i den ånd, som er Kammeraternes Hjælpefonds adelsmærke: At hjælpe uden skelen til politisk farve. Vi, der havde det held at blive valgt til at komme med på turen, er glade og taknemlige, thi vi kronisk syge og invaliderede er for en stund revet ud af hverdagens grå og ensformige tristhed.

Vi kommer hjem med en oplevelse for resten af livet. Helbredet er blevet styrket og fremfor alt livsmodet, så vi kan tage kampen op i dagliglivets ensformighed.

SYDSJÆLLANDS KAFFEBRÆNDERI NÆSTVED
FR. BRANDT NÆSTVED
N. P. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI Riddergade 7 Næstved
J. V. LARSENS EFTF. Peter Andersen A/S NÆSTVED
HASLEV ORGELFABRIK
DANSK ELEKTROINDUSTRI A/S
HASLEV SPAREKASSE
CHR. SOELBERG & SØN SORØ
ELIAS B. MUUS A/S KERTEMINDE
KØNG SOGNS & OMEGNS SPAREKASSE GLAMSBJERG
R. ANDERSEN & SØNNER „Grand“ Nørre Aaby
AAGE E. ANDERSEN Bygningsartikler — Isenkram Støbegods Ommel Telf. Marstal 377
SPARE- OG LANEKASSEN I MARSTAL

VILMER LEGETØJ	
NÆSTVED DISKONTOBANK AKTIESELSKAB	
A/S SYDSJÆLLANDS JERNFORRETNING „STALGARDEN“ — NÆSTVED	
VENDS M. FL. HERREDERS LANDBO-, SPARE- OG LAANEKASSE NØRRE AABY	
SPARE- OG LAANEKASSEN FOR BOGENSE OG OMEGN	
SPARE- OG LAANEKASSEN FOR KERTEMINDE OG OMEGN	
CARITAS BERNSTORFF ANDEFARM CHRISTIANSLUND PR. BOGENSE	A/S N. EILERSEN SKAMBY
MARCIPANFABRIKEN MARCIA AKTIESELSKAB	A/S G. V. LARSENS EFTF. BOGENSE
A/S DANSK AMMUNITIONSFABRIK OTTERUP	FR. KRAACK BOGENSE
A/S MIDDELFART MARGARINEFABRIK	„DET GULE HUS“ Herre- og drengetøj Laurits Hansen Bogense
PETER HANSEN & SØN Seebladsgade 17 Odense	MARIUS RASMUSSEN Bogense Materialehandel
ODENSE SÆKKEFORRETNING	

Tyskernes folketingsmand vil arbejde for at fremme tyske erstatninger til danskere

Under folketingets afslutningsdebat torsdag meddelte de tyske nordslesvigeres talsmand på tinge, gårdejer Hans Schmidt, at han var rede til at arbejde for, at sagen om de tyske erstatninger til besættelsestidens ofre i Danmark bliver fremmet. Det sker i forbindelse med det tyske mindretals egne ønsker om at få pensionsrettighederne tilbage for de pensionisters vedkommende, der som følge af deres holdning under besættelsen mistede deres pension.

Hvor lidt og hvor meget hold, der er i udtalelsen om, at man fra dansk side skulle have opfordret den tyske folketingsmand til at arbejde for at fremme de danske ex-fangers krav til Vesttyskland om erstatninger, kan vi ikke vide meget om.

Men det er ganske givet, at danske fanger vil finde det uanstændigt at skulle være løftestang for landssvigerne fra den tyske folkegruppe i Nordslesvig. Ja, der skulle jo ligefrem være tale om en kohandel. De danske ex-fanger kræver erstatninger for den folkeretsstridige behandling i tyske tilintetgørelseslejre. De danske modstandsfolk var loyale overfor deres land, og deres arrestation blev kun muliggjort ved Gestapos voldsmetoder.

De tyskere i Nordslesvig, som den tyske folketingsmand vil hjælpe til pensioner, var illoyale mod Danmark.

Med en så arrogant person som dyrlæge Møller fra Graasten i spidsen, løb de storm på de tyske instanser for at få udvirket en grænseflytning, og når deres krav ikke blev efterkommet, skyldtes det jo blot, at Hitler og hans bande havde regnet en lang større fidus ud, nemlig, at man ville tage hele landet.

Ingen kan påstå, at vort retsopgør med landssvigerne har været hårdhændet, og når man selv i et mildt retsopgør frakender personer deres pensioner, har der været tungtvejen- de grunde dertil.

Vi skønner ikke på den tyske folketingsmands initiativ, ja, vi frabeder os at blive en handelsvare. Vi ønsker ikke at modtage erstatninger på betingelse af, at vi vil skaffe danske pensioner til tyske landsforrædere.

DET DANSK-NORSKE GESTAPO- FANGESTÆVNE I RANDERS

De norske gæster blev modtaget i Helligaandshuset

Tidligere formand for Grini-klubben, Johan Egeberg taler i mindelunden i Hvidsten, hvor han lægger en krans med bånd i norske farver.

Randers by modtog weekend'ens gestapofange-landsstævne med danske, norske og FN-flag og modtagelse på Helligaandshuset. — Her bød borgmester Svend Thingholm velkommen lørdag kl. 15 og gav et lille rids af byens historie og mindede om, at Niels Ebbesen på torvet siges at være Danmarks første frihedskæmper, mens datidens Hitler var den kullede grev Gert.

Verdens onde samvittighed

Der var mødt 22 nordmænd fra „Griniklubben“, hvoraf en enkelt dame i nationaldragt, beretter Randers Amts Avis for 1. juni. Endvidere så man de ca. 100 danske deltagere fra alle egne af landet, Hvidsten-enkerne, den norske konsul Hellemann Rasmussen med flere.

På nordmændenes vegne takkede formanden for „Griniklubben“, Frithjof Leqvamb, som understregede, at man i ugevis havde glædet sig til turen.

Endvidere bød den danske landsnæstformand, revisor E. Christensen, velkommen og takkede for byens modtagelse.

Hvidsten

Så gik turen i busser videre til mindelunden i Hvidsten, hvor pastor H. P. Christensen smukt omtalte Hvidsten-Spentrup-gruppens indsats, idet han gik ud fra et ord hos St. St. Blicher, et ord fra den aldrig holdte tale på Hohøj: „Nordiske brødre“.

Så nedlagde nordmændene en krans, og fra dansk side nedlagde Niels Stampe, Holte, en krans, også med frihedskampens bånd.

Inden man drog videre, sang man „Aldrig frejdig“.

Allestrupgård

Ved nedkastningspladsen ved Allestrupgård fortalte vognmænd Anders Venning Stensgaard, Råsted, om pladsen, der var en af de første, der brugtes hertil i Danmark, og om forskellige begivenheder i tilknytning hertil.

Man sang nu „Jyden han er stærk og sejt“, og så gik turen til mindelunden på Ndr. kirkegård i Randers, hvor der også var dansk og norsk kransnedlægning, både i lunden og ved mindemuren, inden man sluttede af ved frihedsmonumentet på Skovbakken, hvor fhv. minister, gårdejer Kr. Juul Christensen, Hørning, udtalte, at han uden falsk smiger mente, at monumentet her er landets smukkeste.

Telegram til den danske og norske konge

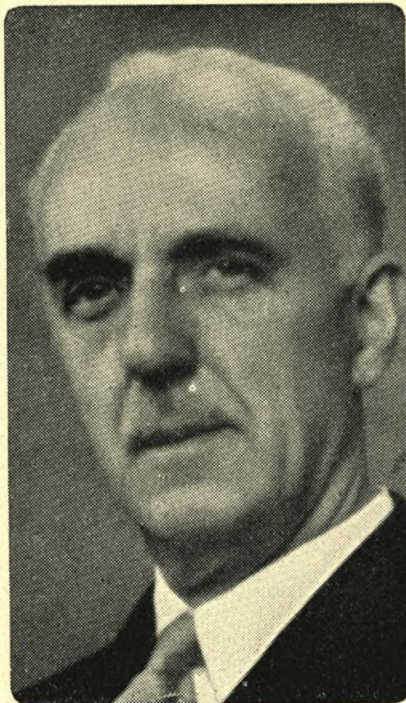
Ved middagen på Skydepavillonen om aftenen var der pyntet en smuk, lille afdeling med danske og norske

REDUX A/S ODENSE	A/S HAUSTRUPS FABRIKER ODENSE	
L. POULSEN I/S TØMRER- & SNEDKERMESTRE WICHMANDSGADE 15 ODENSE	HOLBECKS FAJANCE FORRETNING AKTIESELSKAB ODENSE	
NORDISK PAUKOLIT-FABRIK ODENSE	REVISIONSANSTALTEN FOR FYN ODENSE	
MØLLER & SØRENSEN A/S HAVNEN — ODENSE	IMPORTKOMPAGNIET A/S ODENSE	
ODENSE KRØLHARFABRIK A/S Møbel- & tæppeimport ODENSE	LANDBO-SPAREKASSEN FOR FYN ODENSE	
THEILS POULSEN ODENSE	LANDINSPEKTØRERNE SØRENSEN & MEKLENBORG ODENSE	
ANDERSKOV TRANSPORT International spedition TELEFON 12 43 43 — ODENSE	A. CLASSEN-SMIDTH A/S ODENSE	
CHR. CLEMMESSEN SKIBSMÆGLER ODENSE	ARBEJDERNES AKTIEBAGERI A/S ODENSE	
A/S CHR. NIELSEN & CO TRIKOTAGEFABRIK ODENSE	H. VILDRIK-SØRENSEN INGENIØR OG ENTREPRENØR Hunderupvej 202 Odense	
PAUL HOBOLTH Vestergade 38 — Odense	KARL K. PEDERSEN & SØNNER Slagterforretning en gros ODENSE	GRØNNINGS METALVAREFABRIK A/S Sct. Jørgensgade 21 Odense
KRONBJERGS AUTO Telefon 12 51 22 Rugårdsvej 148 Odense	A/S Odense litografiske anstalt HAGEN & SØRENSEN Odense lyskopieringsanstalt	A/S AAGE BILLENSTEIN & CO ODENSE

Et norsk-dansk fangesamarbejde

Den glemte mand bag de hvide busser skal hædres.

Den norske minister Niels Chr. Ditleff, der skabte forudsætningerne for, at 12.000 nordmænd og danskere blev reddet ud af Tyskland.

Fra kommandanten i koncentrationslejren Sachsenhausen var der udgået meddelelsen om, at likvideringen af alle fangerne var bestemt og planlagt i alle detaljer. I hans lejr kunne arbejdet fuldføres i løbet af en time. Efter Hitlers ordre skulle alle fangerne aflives på en bestemt dag, når fjenden nærmede sig.

Situationen var således yderst kritisk, men fangerne selv kunne ikke foretage sig noget for at forhindre den bestialske beslutning.

Der måtte handles udefra, og det blev organisationen „Norsk Fangehjælp“ i Stockholm, der handlede. Formanden var den norskfødte minister Niels Chr. Ditleff.

Gennem sine norske forbindelser i Berlin kendte han den grufulde be-

slutning. Det gjalt om at der blev handlet, inden sammenbruddet.

Den norske regering i London stod tilsyneladende uforstående overfor at indse det nødvendige i at handle, ja, den gik endog så vidt, at den opløste „Norsk Fangehjælp“.

Men Ditleff blev ved med at arbejde, og en skønne dag lykkedes hans kongstanke i samarbejde med Folke Bernadotte.

Der er således ikke tale om een redningsmand, men om to. Den ene er husket. For at bruge et ord fra bladsproget: Han tog billedet.

Men Ditleff er glemt, det vil sige har været glemt hidtil.

Nu vil vore norske fangekammerater rejste et synligt bevis for, at DE ikke har glemt ham.

De vil gøre det ved at rejse et monument for ham i Oslo — og vi vil gerne være med i dette arbejde, så der kan blive tale om et dansk-norsk initiativ. Det var jo ikke blot nordmændene, men også danskerne han frelste ud af det tyske Ragnarok — 12.000 ialt.

Busten er i arbejde, og det er en af Norges mest kendte kunstnere, billedhuggeren Sigurd Nome, der har fået arbejdet overdraget. Den vil få sin plads i Æreslunden i Oslo, og man håber på at kunne foretage afsløringen i august-september.

Vi gentager vor opfordring til danske venner om at være med i denne sag, og som det fremgår af ovenstående, haster det nu med at indsende bidragene.

Man bedes sende beløbene, store eller små, til Kammeraternes Hjælpefond, St. Kannikestræde 10, K., giro 780, men husk at skrive ordet Ditleff på talonen.

flag og Folke Bernadottes relief. Her udtalte den tidligere norske formand, Johan Egebjerg, Oslo, at danskerne værner deres døde smukkere end nordmændene.

Blandt de mange sange, som blev sunget, var også en nordisk hilsen, skrevet af revisor Axel Rasch, Randers, mens han sad som fange i Sachsenhausen koncentrationslejr, hvorfra han aldrig kom hjem.

Der sendtes telegrammer til den danske og norske konge, og der indløb takketelegrammer fra kong Frederik fra Fredensborg slot og fra kong Olav fra Windsor Castle, hvor han i øjeblikket er dronning Elizabeths gæst. Fra landsforeningens formand, professor Ove Hoff, der for tiden er ude at repræsentere Polyteknisk læreanstalt, indløb telegrafisk hilsen fra Charleroi i Belgien.

Nordmændenes sidste dag

I går var der bustur til Hornslet kirke, frihedsmonumentet der, Rosenholm slot, og pastor Skjerk forklarede om monumentet. Siden var der middag på „Hotel Rønne“, inden turen atter gik hjemad til Randers, hvorefter danskerne drog hver til sit, mens nordmændene i dag får et besøg på bryggeriet „Thor“ og spritfabrikkernes gærfabrik inden afrejsen.

Erstatningskravet.

Mens der synes at være forhandlinger i gang mellem Norge og Tyskland om erstatningsspørgsmålet, er det som om der er indtrådt en hvilepause i de dansk-tyske forhandlinger, vel sagtens fordi man vil se, hvilke ordninger man finder frem til i andre lande. De fransk-tyske forhandlinger synes at være ude for en stagnation.

2 frihedsmuseer i Norge?

Der er planer fremme om at oprette et frihedsmuseum i Bergen og eet i Oslo.

Inden man foretager sig videre i sagen, vil man først studere Frihedsmuseet i København nu i sommer.

MARIUS BOEL „BORGMESTERGARDEN“ ALBANIGADE 5 ODENSE
STENCO A/S BETONCO A/S ODENSE
Civilingeniør AXEL NIELSEN Rådgivende ingeniør F. R. I. Helgavej 4 Odense
ALFRED NIELSENS TRÆLASTHANDEL RUDKØBING
L. ØSTERBYE RUDKØBING
ANDELSBANKEN A. m. b. A. RUDKØBING-AFDELING
LANGELANDS AVIS RUDKØBING
KAALUND RUDKØBING
P. BONDO PETERSEN Kulimport RUDKØBING
WORNING FARVER - LAKKER - TAPET AALBORG
ASSURANCEFIRMAET E. TROLLE-SCHULTZ & SØN Vesterbro 63 Aalborg

A/S RUDKØBING-VEMMENÆS FÆRGERUTE	
I/S C. M. NIELSEN TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER HOU PR. ULSTED	
A/S J. PETERSENS BESLAGFABRIK NIBE	
CARL CHRISTENSEN & CO AALBORG	AALBORG DISKONTOBANK A/S
S. C. SØRENSEN Jern- og stålforretning A/S AALBORG	P. LINDHOLM & RYØ AALBORG
BECHS SALATER AALBORG	C. ELLERMANN Vesterbro 102-104 Aalborg
BOLETTE Bispensgade Aalborg	AKTIESELSKABET F. HESTBECH & CO AALBORG
AKTIESELSKABET AALBORG NY DAMPMØLLE	AALBORG LITOGRAFISKE ANSTALT
LANDBOSPAREKASSEN I AALBORG	JYSK LINIERANSTALT P. Johansen & Søn Kjellerupsgade 21 Aalborg
LANGE & UNMACK A/S AALBORG	HANDELS- OG KONTORFUNKTIONÆRERNES FORBUND I DANMARK AALBORG AFDELING
V. SLOTT FRUGT EN GROS Danmarksgade 86 Aalborg	GLOBE Ved Stranden 3 Aalborg

KREISAUKREDSSEN

I den tyske modstandsbevægelses historie er næppe nogen gruppe mere et studium værd end den kreds, der samledes på slottet Kreisau i Schlesien. Sejrherren fra den fransk-tyske krig Helmuth von Moltke havde fået det som tak for sine fortjenester og oprettet et familiefideikommiss, der i 1930'erne bestyredes af hans broders sønnesøn, grev Helmuth von Moltke, en fremragende jurist, der havde både tysk og engelsk sagførerbestalling. Det sidste skyldtes, at hans moder var englænderinde, og at han derfor havde fået en stor del af sin uddannelse i Storbritannien, hvis liberalisme påvirkede ham stærkt. Den engelske sagførerbestalling gav ham iøvrigt påskud til i årene før den anden verdenskrig at rejse hyppigt til London, hvor han blandt andet ved at deltage i de berømte juristmiddage kunne knytte værdifulde kontakter.

Kristendommen var den eneste magt, der var stærk nok til at knuse Hitler.

Moltke var dybt religiøs, og jo mere Hitler fæstnede sin magt, desto stærkere blev Moltke overbevist om, at kristendommen var den eneste åndelige magt, der var stærk nok til at knække nationalsocialismen og dens moralnihilisme. Da den anden verdenskrig brød ud, blev han knyttet til værnemagten som særlig sagkyndig i folkeret og havde adskillige gange mulighed for at redde antinazister.

Samtidig begyndte han på Kreisau at samle mænd af alle lejre til møder og diskussioner. Formålet var ikke at organisere en modstandsbevægelse eller at planlægge et kup — det sidste var Moltke i modsætning til flere af kredsens deltagere direkte modstander af. Det, der var Kreisauerkredsens formål, var at forberede et nyt og bedre Tyskland, når krigen var endt med den katastrofe, som Moltke intet øjeblik tvivlede på ville komme, og som han også ønskede. Efter hans opfattelse ville det kunne få alvorlige følger, hvis nazisterne ikke fik lov at løbe linen ud i den

grad, at alle bagefter kunne se, hvilke forbrydere Hitler og hans bande havde været. Fik man dem fjernet for tidligt, ville man risikere en ny dolkestødslegende.

Det var en usædvanlig kreds af mænd, der kom sammen på det schlesiske gods. Her var repræsentanter for den preussiske godsejeradel, de fleste som Moltke i 30—40 årsalderen. De havde deres rod i den tyske vandrefuglebevægelse, der spillede en så stor rolle i 1920'erne. Dengang havde de drømt romantiske drømme om et folkefællesskab vidt forskelligt fra det, Hitler praktiserede. De følte deres godser og rigdomme som en forpligtelse og var gennemgående tilhængere af meget vidtgående sociale reformer.

De betydeligste var Peter Yorck von Wartenburg, efterkommer af den general Yorck, der i 1812 som øverstbefalende over den preussiske hær på trods af sin konges ordre havde ført hæren over til Napoleons modstandere. Han var fætter til oberst Claus von Stauffenberg, der udførte attentatet den 20. juli. De synes iøvrigt at have lignet hinanden. Begge højt begavede og kultiverede, og samtidig udpræget handlingens mænd. Grev Yorck var således forbindelsesmanden mellem Kreisaukredsen og officersoppositionen.

Hitler skulle sættes fast, såfremt han mobiliserede mod Tjekkoslovakiet.

Legationsråd Adam von Trott zu Solz tilhørte den oppositionelle gruppe i udenrigsministeriet, som var særdeles talstærk. Han havde blandt andet i 1938 været med i den sammensværgelse, hvis hensigt var at sætte Hitler fast, såfremt han mobiliserede mod Tjekkoslovakiet. Til samme kreds hørte grev Schwerin von Schwanefeld, der under krigen var ordonnansofficer hos feltmarskal von Witzleben, en af de prominente i officersoppositionens inderkreds, den mand, hvis division i 1938 var udset til at skulle rykke mod Berlin. Schwerins holdning under processen,

da Freisler, den berygtede anklagen, hvædede ned imod ham, var enestående modig, bestemte i fængslet som sin sidste vilje, at der efter krigen på hans gods skulle rejses et kæmpemæssigt mindesmærke over de 1400—1500 kristne og jøder, der i 1939 var blevet myrdet af nazisterne i en skov på godset.

En anden gruppe inden for kredsen bestod af socialdemokratiske politikere. Den betydeligste var vistnok Mierendorff, der håbede at kunne sammensmelte socialisme og kristendom, en intellektuel af betydeligt format. Han blev imidlertid dræbt ved et luftangreb i 1943. Hertil kom fagforeningsledere som Leuschner og Julius Leber — den sidste enke har iøvrigt skrevet nogle af de mest værdifulde bøger om den tyske modstandsbevægelse. Politisk lå de på Socialdemokratiets radikale fløj. Begge var de udset til at skulle indtage høje poster i den regering, der skulle have været dannet, hvis kuppet den 20. juli var lykkedes.

Flere gejstlige var med.

I diskussionerne spillede desuden nogle få, men såre fremragende gejstlige en væsentlig rolle. Der var jesuitpateren Delp, der havde stor indflydelse i den katolske ungdomsbevægelse, og som var tilhænger af en meget stærkt socialbetonet reformkatolicisme, og repræsentanter for bekendelseskirken som professor Eugen Gerstenmaier, der nu er præsident for Forbundsdagen i Bonn. Sammen med socialdemokraten Theodor Stelzer, der efter krigen en tid var regeringspræsident i Slesvig-Holsten, er han den eneste af inderkredsen, der undgik henrettelse, og som endnu lever.

Her at komme nærmere ind på Kreisaukredsens fremtidsplaner tillader pladsen ikke. Hovedparten af det materiale, den udarbejdede, er gået tabt, men adskillige vigtige planer er dog bevaret. Politisk ville man dele Tyskland op i lande med 3—5 millioner indbyggere, der skulle have et vidtstrakt lokalt selvstyre. Denne føderalistiske tankegang, hvor man iøvrigt synes at have Schweiz som forbillede, skulle også danne grund-

H. ULF NIELSEN

AKTIESELSKAB
AALBORG

H. THORND AHL

AALBORG

AAGE CHRISTENSEN

CHARTERING
& LINIERAGENT
AALBORG

ERIK EMBORG

AALBORG

**BRIX-PEDERSEN
& KAMP JØRGENSEN**

Rådgivende civilingeniører
Bispengade 9 Aalborg

I. P. JENSEN & CO.

AALBORG

SAGFØRER AUKTIONERNE

BORGERGADE 6

AALBORG

IB NELLEMANN

LANDINSPEKTØR — RÅDGIVENDE INGENIØR
Jernbanegade 12 Aalborg

A/S BRØDRENE BENDTZEN

(AALBORG TRÆLASTHANDEL)

AKTIESELSKABET

DE FORENEDE TEXTILFABRIKKER
I AALBORG

GARTNERNES SALGSFORENING

AALBORG

A/S HAVNEMØLLEN

AALBORG

H. RIEKEHR & SØN

AALBORG

G. VELLØV

Sankelmarksgade 11 Aalborg

A/S KJÆRS MØLLES

FABRIKKER
AALBORG

**AALBORG
STIFTSTIDENDE**

AKTIESELSKABET
BAGERMESTRENS
RUGBRØDSFABRIK

STUDSTRUP & ØSTGAARD

Rådgivende ingeniørfirma
Nytov 7 Aalborg

FERD. FÆRCH & CO

AALBORG

**WILLI TENGSTEDTS
BOGTRYKKERI**

Sct. Clemensgade 3 Aalborg

RISGAARDS STIGEFABRIK

AALBORG

laget for et nyt Europa. Ejendommeligt var det, at denne såre demokratisk indstillede kreds ønskede, at der kun skulle være direkte valg til de kommunale råd. Alle højere politiske forsamlinger, først og fremmest landenes landdage, skulle vælges indirekte af de lokale råd. Begrundelsen var naturligvis de uhyggelige erfaringer, man havde gjort. Endnu en gang skulle en demagog ikke kunne nå frem til magten, ridende på en folkestemning.

Man ønskede en række virksomheder nationaliseret.

I økonomisk henseende ønskede man en række store virksomheder nationaliseret, men det vigtigste var dog sikkert, at man i privatejede virksomheder ville give arbejderne en betydelig medindflydelse og ansvar.

Vigtigst var dog sikkert det menneskebillede, man ville virkeliggøre. Man vendte sig med al kraft mod den materialistiske menneskeopfattelse og troede, at kun et kristent gennembrud i det tyske folk ville kunne skabe grundlaget for en fællesskabsfølelse og gensidig ansvarsfølelse, der kunne udjævne klasse modsætningerne på en helt anden måde end den, kommunister og nazister tilstræbte.

I slutningen af 1943 kom Gestapo på sporet af Kreisaukredsen. Januar 1944 blev Moltke fængslet, og i juni lykkedes det nazisterne at få fat i fagforeningslederne Reichwein og Leber. Disse havde søgt kontakt med en ledende kommunistisk gruppe for at forberede en fællesfront mellem alle antinazister, men det var lykkedes Gestapo at få en stikker med, og få dage efter blev de arresteret.

Dette fik skæbnsvangre følger. Kontakten mellem flere af kredsens mænd og andre modstandskredse, officerernes, diplomaternes og Goerdelergruppen var så intim, at hele modstandsbevægelsen stod i fare for at blive rullet op. Det var dette, der fik Stauffenberg til at gøre det mislykkede attentatforsøg under de allernærmeste omstændigheder. Men han turde simpelthen ikke vente længere.

De fleste af Kreisaukredsens folk blev hængt ved langsom kvælning i den uhyggelige „slagtehal“ i Ploez-

seefængslet i Berlin, hvor nu en mindemur er rejst for nazismens ofre.

Men Tyskland i dag savner disse mænd måske endnu mere end de mange, mange andre, der faldt som ofre for Hitlers vanvid. Netop disse mænd havde haft vilje og evne til at slå bro over mange af de modsætninger, der i dag præger Vesttyskland.

Adskillige af dem fik lejlighed til fra fængslet at udsugle breve til deres nærmeste. Næste nummer vil bringe en række uddrag.

JØRGEN HATTING.

30 norske krigsinvalidere gæster i Jylland

Ranumkonventet var vært.

30 norske krigsinvalidere har været på besøg i Danmark som „Ranumkonventet“s gæster.

I Frederikshavn blev de hentet af konventets medlemmer, der i biler kørte dem til de hjem, hvor de skulle være gæster i 14 dage.

Gæsterne havde gaver med til værtsfolkene, fine souvenirs fra krigsinvalidernes egen fabrik „Goodwill“ i Sandefjord. Ved afrejsen sagde generalsekretær Arnesen fra krigsinvalidforbundet: „Mange af disse karene har ikke hatt noen muligheter for skikkelig ferie etter krigen, og de oppførte seg som overlykkelige guttunger, da de fikk vite om innbydelsen“.

I flere byer var en gruppe modstandsfolk gået sammen om at sørge for en norsk gæst, således at han kom rundt og fik noget at se, også mens værtsfolkene havde deres arbejde at passe. Jylland er nok den del, hvor gamle modstandsfolk har bedst indbyrdes kontakt, så nordmændene blev taget ind i en venskabskreds, der omfatter meget mere end de 30 værtsfamilier.

Det er Ranumkonventets hensigt at udstede nye invitationer næste år.

Af dagens post:

— Undertegnede overpolitibetjent (her følger navn og adresse) vil gerne være medlem af Kammeraternes Hjælpesfond og ønsker samtidig at

modtage bladet „Pigtraad“ tilsendt. Det skal oplyses, at jeg blev taget den 19. september 1944 og sad til kapitulationen.

Jeg er naturligvis medlem af Buchenwald-klubben, men den har ikke noget særligt organ, og vi kan jo lige så godt stå samlet i et mere fast forbund.

Jeg er af den formening, at når jeg fremlægger mit eksemplar af „Pigtraad“ på stationen, vil flere tidligere kz-fanger evt. bestille bladet, der efter min mening er det bedste organ om vore tidligere og nuværende forhold.

Med mange hilsener

Rekreativshjem for norske modstandsfolk

Norge har 2500 krigsinvalidere

De norske invalidere fra frihedskampen har nu indviet deres eget rekreativshjem „Bæreia“ i Vinger kommune, ikke langt fra Kongsvinger. Norge har omkring 2500 krigsinvalidere.

Kong Olav var til stede ved indvielsen. Han sagde bl. a.:

Alle ved, hvad vi skylder dem, der blev hårdest ramt af krigen. Her i hjemmet på „Bæreia“ vil de, der trænger til det, få adgang til rekreation. De vil være blandt venner, og de vil forhåbentlig kunne nyde alt det, som er tilrettelagt for dem og finde sundhed i den dejlige natur her på egnen.

Hjemmet har plads til 23 gæster ad gangen. Gæstefløjten er på 2 etager, mens selve hovedbygningen indeholder spisesal, opholdsstuer, bibliotek m. m.

Hjemmet er rejst for gaver, der er strømmet ind fra rig og fattig. Indsamlingsarbejdet er efter god norsk skik foregået i stilhed.

Malling-Jacobsen fylder 65.

Torsdag den 11. juni var der festdag i Kollund ved grænsen, for da havde ritmester A. Malling-Jacobsen fødselsdag. Han rundede de 65.

Malling-Jacobsen vil være „Pigtråd“s læsere bekendt gennem en række artikler, som var særdeles velskrevne og var båret af den uforfærdethed, som er et kendetegn for ham.

A/S S. P. RADIO AALBORG
HANS LARSEN A/S AALBORG
AALBORG ANDELSMEJERI
B O S T O N AALBORG
UTZON & OLSEN Statsaut. skibsmæglere AALBORG
AALBORG JERNSTØBERI A/S
AALBORG OLIE OG BENZIN KOMPAGNI A/S
K. KJELDGAARD Jern, stål og maskinforretning AALBORG
P. C. PETERSEN A/S AALBORG
N. K. STRØYBERG & CO's EFTF. AALBORG
A/S HYGÆA, AALBORG KRISTENSEN-ELSØES FARVE- & LAKFABRIKKER
V E R M I Skovvej 16 Nørresundby

A. W. MILLING AKTIESELSKAB AALBORG	SMEDS BUS LINIER AALBORG
AALBORG NY VOGNUMANDSFORRETNING Kjellerupgade 5 Aalborg	TOPPENBERG MASKINFABRIK Egholmsgade 5 Aalborg
AALBORG KAFFE- & THEHANDEL A/S FR. BRORSEN	Z I M A AUTO — ELEKTRO AALBORG
ARB. KUL & KOKSIMPORT A/S Vesterbro 60 Aalborg	CHR. KJÆRGAARD AKTIESELSKAB NØRRESUNDBY
SIGFRED CHRISTENSEN OST EN GROS AALBORG	A/S KOSANGAS NØRRESUNDBY
AALBORG UR-IMPORT Boulevarden 12 Aalborg	MASKINFABRIKKEN „LINDHOLM“ NØRRESUNDBY
PETERS VÆRK NØRRESUNDBY	NØRRESUNDBY SKOTØJSFABRIK
SVEND HOUMØLLER FISKEEKSPORT HALS	NR. UTTRUP LERVAREFABRIK PR. NØRRESUNDBY
BROVST MØBELFABRIK C. JENSEN	GRØNHØJS BOGHANDEL BROVST
A/S BROVST FJERKRÆSLAGTERI	BROVST BLIKVAREFABRIK & GALVANISERINGSANSTALT
AALESTRUP OG OMEGNS SPAREKASSE	LØGSTØR ANDELS SVINESLAGTERI
AALESTRUP LANDBOBANK AKTIESELSKAB	CHR. HJORTKJÆR & CO AKTIESELSKAB AARS
KNUD THYGESEN RUTEBILEJER ALS — ØSTJYLLAND	HOLGER LARSEN AARS
BRØDRENE WISTESEN ALS — ØSTJYLLAND	

Malling-Jacobsen har siden 1920 gjort tjeneste i grænsegendarmeriet, og har hele tiden været chef for Kollund-distriktet med bopæl i gendarmerigården.

Malling-Jacobsen var årvågen på sin post i timerne, som gik forud for overfaldet den 9. april, og da de første overskred grænsen, varskoede han øjeblikkeligt — med livet i vove — vore soldater på Søgård, som det forud var aftalt.

Han har gennem årene interesseret sig meget for „Dansk Rytterforening“, hvis formand han har været gennem 18 år.

Han går varmt ind for forsvarssagen og for sydslesvigernes frihedskamp.

Frihedskæmperen fra Det kgl. Teater fylder 60.

Operasanger ved Det kgl. Teater, Henry Skjær, fylder 60 år den 6. juli.

De, der sad samtidig med ham i Vestre Fængsel, vil med taknemlighed tænke på ham for de gange, han opmuntrede fangekammeraterne med sin sang fra cellen. Man siger, at han sang for sin kone, der også sad i Vestre, men det forhindrede jo ikke, at andre også kunne få glæde af hans sang.

På Det kgl. Teater har han skabt en række uforglemmelige skikkelser.

Ved højtidelighederne den 9. april og 4. maj har han beredvilligt medvirket flere gange.

Familien og den øvrige vennekreds har nu et sted, hvor de kan sætte blomster og hædre de faldnes minde.

Det er de — og også alle vi andre — taknemmelige for.

Næste nummer af Pigtraad bliver et dobbeltnummer, der udkommer den 20. august.

Til nye læsere!

Vi gør opmærksom på, at billedteksten til forsiden altid findes på bladets side 2 lige under fundatsen og fortegnelsen over bestyrelsens medlemmer.

5 legater til studie-formål

Skal søges inden 1. sept.

Kammeraternes Hjælpefond har oprettet indtil 5 legater til studieformål.

Ved studieformål forstås i denne forbindelse f. eks.:

Håndværkeruddannelse.

Lærerruddannelse og

Uddannelse på de højere læreranstalter.

Ved ansøgningens fremsendelse oplyses så fyldigt som muligt om evt. tidligere uddannelse, og der tages ved fordelingen hensyn til forældrenes deltagelse i modstandskampen samt til behovet.

Ansøgningen sendes til Kammeraternes Hjælpefonds kontor, St. Kanikestræde 10, Kbh. K.

TAK

Fra Kammeraternes Hjælpefonds kontor er vi blevet anmodet om at bringe en hjertelig tak til de medlemmer, der har støttet indsamlingsarbejdet til fordel for rejserne for de skadelidte.

Man tilføjer, at arbejdet er forløbet på en sådan måde, at der har været mange opmuntrende momenter i det.

Hvis sommerrejsen går til København

Et par ord om Frihedsmuseet og Ryvangen.

Under sommerens besøg i København vil De sikkert lægge deres vej til Frihedsmuseet og til Ryvangen.

Frihedsmuseet ligger på Esplanaden, lige ved Den engelske Kirke og Gefion-springvandet.

Man kommer let dertil med sporvognslinierne 1, 6 og 9. Tager man S-toget til Østerport station, bliver der et lille stykke at spadserere.

Der er gratis adgang, og der er åbent også søndage fra kl. 10—16. Onsdage er der lukket. Man kan købe et lille vejledende hefte ved indgangen. Det koster 1 kr. og det er rigeligt sine penge værd, men det er frivilligt, om man vil købe det.

Ryvangen kommer man lettest til ved at tage sporvognslinjer 1 eller 14. Man stiger af ved Tuborgvej og vandrer hen til det sted, hvor jernbanen er ført over vejen. — Så er man der.

Der er også her gratis adgang, og der er åbent fra kl. 10 til solnedgang.

Ved rundgangen er det bedst at begynde ved Axel Poulsens monument. Derefter studerer man de 107 grave, der findes i dette felt. Disse modstandsfolk er alle skudt på eksekutionspladsen, som findes udenfor det tilgængelige felt.

Mange undrer sig over, hvorfor man ikke kan få lov til at gå hen til ekskursionspladsen. Det kunne man også i den første tid, men mange af de besøgende ville have noget med herfra, og de pillede derfor en splint af pælene — og de ville snart være pillet i stykker. — Derfor har man lukket for besøgende.

Skulle De være derude med gæster fra udlandet, kan der skaffes adgang, når man henvender sig til militærmyndighederne derude. Hele området har oprindeligt tilhørt militæret.

Fra det smukke monument går man bag dette ad en lille sti, der fører til en gruppe af grave på 31.

Det er koncentrationslejr-fanger, der hviler her. Efter befrielsen fandt man nemlig rundt om i Tyskland nogle danskere begravet ved lejre, der ikke havde krematorier. Vet et grundigt arbejde lykkedes det at identificere 115, og de blev alle ført hjem, men i mange tilfælde ønskede familien at have en personlig grav at værne om. 31 indvilgede i at overlade de hjemførte til Ryvangen.

Besøget kan afsluttes med en vandring under pergolaen. Her er opsat 151 tavler over danskere, som er faldet, men det er ikke lykkedes at finde stedet, hvor de er faldet.

E. B. M. ØSTERGADE 1 - AARHUS
C. CLAUSEN DAMPSKIBSREDERI A/S AARHUS
E. STRANDGAARD VOGNMAND BRABRAND
GOVERT NIELSEN & CO. AARHUS
„BLOMSTERHALLE“ P. HELM-PETERSEN AABOGADE 8 — AARHUS
ARBEJDERNES ANDELS BOLIGFORENING AARHUS
CHR. RASMUSSEN A/S Møbeletablisement Vestergade 14   Randers
DANSK HANDELSBLAD BOX 40 — AABYHØJ
BANG-PEDERSENS EFTF. Kaj Devantier & Laur. Pedersen Sønderbogade 13   Horsens

JULIUS KYSTERS EFTERFØLGERE A/S AARHUS	
REVISIONSFIRMAET M. GLYTTING & M. BLOKDAL-PEDERSEN AARHUS	
DANSK ANDELS KULFORRETNING A. m. b. A. AARHUS	
KRØLULDSFABRIKKEN „ANGORA“ ODDER	
AAGE DAHL & CO AARHUS-AFDELING VESTERGADE 50	AARHUS MOTOR KOMPAGNI A/S
AKTIESELSKABET KORNERUP, KOCK & BANG HAVNEGADE 16 — AARHUS	AKTIESELSKABET NORDISK KAFFE KOMPAGNI Morten Børupsgade 12-14 - Århus
B L I K A S AARHUS	A. MIKAEL LAURSEN SCT. PAULS KIRKEPLADS 9 AARHUS
H. WIED Rådgivende civilingeniør Havnegåde 6 Aarhus	CHR. OLSEN Litografiske anstalt „AROS“ AARHUS
I/S SAGFØRER- AUKTIONERNE I AARHUS	AALBORG HATTE- & HUEFABRIK C. W. Obelsplads 4 Aarhus
KNUD AAGAARD KLOSTERGADE — AARHUS	AABOULEVARENS PRODUKTFORRETNING v/ N. NIELSEN & SØN HORSENS
MØBELFABRIKKEN Havnegade 2 Aarhus	
SIGURD STENHØJ I/S Autoløftere Donkrafte	Maskinfabrik - Barrit - Telf. 4 Kompressor anlæg Presser
BIRKESIG KALKVÆRK ROSMUS ST.	

Dachau-Klubben

Dachau-klubbens årlige skovtur gik i år til De små Haver, hvor man tilbragte nogle fornøjelige timer. Ud på aftenen fik man besøg af visesangerinden Karen Meyer.

Erik Beermann, der er et meget aktivt medlem af Dachau-klubben, fejrer sølvbryllup tirsdag den 7. juli.

Gestapofangerne

Sjællands-afdelingen har udflugt mandag den 22. juni. Man mødes ved Nordre Toldbod kl. 16. Der er indgang fra Esplanaden. Sejlturen slutter kl. 18. Man er derefter Københavns Frihavns gæster. Udgiften for deltagerne andrager kun transport til og fra Frihavnen.

Dagbogsblade

5/5. Tidligere SS-officer hængt sig i sin celle

Den tidligere SS-Obersturmführer Paul Zummach har forøvet selvmord i fængslet i Erlangen ved at hænge sig i sit ulde halstørklæde, oplyste justits-pressekontoret i Nürnberg i formiddags.

Den 53-årige Zummach, der stammede fra Braunschweig, befandt sig i nogen tid i varetægtsarrest. I slutningen af sidste år havde han tilstået, at han den 2. juli 1934 sammen med den i mellemtiden afdøde SS-Hauptsturmführer Deinhardt havde myrdet den østprøjsiske godsejer og SS-Obersturmführer Anton von Hohberg und Buchwald med nakkeskud. Eksekutionsordren var kommet fra den daværende SS-Oberabschnittsführer i Königsberg, den 59-årige tidligere SS-Obergruppenführer og general i Waffen-SS Erich von dem Bach-Zelewski.

16/5. Viborg Landsret: Gravstenen over SS-manden skal fjernes

Vestre landsret i Viborg dømte i går landmand Niels Hansen Schmidt, Oksenvad (Nordslesvig), til at fjerne gravstenen på Bevtoft kirkegård over sin søn, der som frivillig tysk SS-soldat døde på et

lazaret i Vojens i 1944 efter at være blevet såret på østfronten.

Gravstenen, der er forsynet med efterskriften „Dit offer var til Danmarks ære“, var efter Tysklands kapitulation adskillige gange genstand for hærværk. Efter henstilling fra menighedsrådet indvilgede Schmidt i at tildække ordene „SS-Rottenführer“ og „Danmarks“ med cement. I tidens løb afskallede cementen, og i fjor fjernede Schmidt resterne, således at inskriptionen på ny fremtræder med den oprindelige tekst. Nye henvendelser til Schmidt om at tildække de efter myndighedernes mening anstødelige ord førte ikke til noget resultat, og kirkeministeriet anlagde sag mod ham og hævdede, at inskriptionen ikke opfylder de krav om orden og sømmelighed, som må stilles til mindesmærker på kirkegårde. Ministeriet erklærede, at inskriptionen indeholder en demonstration vendt mod den almindelige politiske og nationale opfattelse med hensyn til vurderingen af at have meldt sig til og kæmpet inden for SS-frikorps Danmark.

22/5.

Tysk bladudgiver i fængsel for neonazisme

En tysk bladudgiver, der har nævdt, at oplysningerne om de nazistiske grusomheder under den anden verdenskrig var „propagandaløgne“, er i dag af forbunds-højesteretten i Karlsruhe blevet idømt to års fængsel.

Udgiveren, Robert Kremer, blev fundet skyldig i forfatningsfjendtlig virksomhed, bagvaskelse og fornærmelser mod forbundsrepublikken.

24/5.

Her myrdedes fire millioner —

Til minde om de 23 nationer, der er repræsenteret blandt de 4 millioner koncentrationslejr-fanger, som under krigen blev dræbt ved gas i lejren Auschwitz, vil der på det jernbanespor ved lejren, hvor de dødsdømte ankom, blive opstillet 23 jernbanevogne af beton som mindesmærke.

25/5.

10 mill. D-mark til jødisk organisation

Den vesttyske regering har erklæret sig rede til at udrede 10 millioner D-mark (16,5 millioner kr.) i erstatning til den upolitiske jødiske filantropiske organisation „Bnei Brith“ for tab, der blev påført den i 1937, da nazisterne konfiskerede dens ejendomme i Tyskland.

Halvdelen af beløbet forfalder straks, mens resten skal udredes inden marts 1962.

Organisationens tidligere hovedkvarter i Berlin — en bygning i mange etager, som efter konfiskationen blev indrettet til filmstudier — er sammen med en mindre ejendom blevet solgt til de vestberlinske myndigheder for 1,2 mill. D-mark.

26/5.

Politiundersøgelse mod naziadvokater

Rigsadvokaten i Vestberlin har beordret politimæssig undersøgelse imod de to statsadvokater Karl Heinz Domann og Herbert Hennig, der mistænkes for at have medvirket ved afsigelsen af dødsdomme ved nazitidens „folkedomstole“. Begge statsadvokaterne har været fritaget for deres embede siden marts.

Undersøgelsen er iværksat for at opklare, om de to statsadvokater under deres medvirken ved de nazistiske folkedomstole har gjort sig skyldige i afsigelsen af dødsdomme.

27/5.

Retslig forundersøgelse mod Anne Frank-smæderen

I sagen mod stueråd Lothar Stielau fra Lybæk har overstatsadvokaten i Lybæk anmodet landsrettens undersøgelsesdommer om at indlede retslig forundersøgelse mod Stielau. Denne sigtes som bekendt for „tilsmudsning af dødes minde“ ved, at han har fremsat smædende udtalelser om Anne Frank, den lille jødepige, der døde i tysk koncentrationslejr, men efterlod en dagbog, der har rystet efterverdenen.

Statsadvokaturen anser en retslig forundersøgelse for nødvendig, idet der til en nøjere undersøgelse af de fremsatte påstande skal indkaldes vidner fra udlandet, hvorunder kun en dommer har ret til at tage sådanne vidner i ed.

1/6.

Roms borgmester vil ikke fejre befrielsesdagen

Roms kristeligt-demokratiske borgmester Urbano Ciocetti, hvis styre er baseret på støtte fra neo-facisterne, har nedkaldt en storm over sit hoved ved at nægte at lade Den evige Stad fejre 15 års dagen for sin befrielse fra de tyske tropper.

Romerne blev chokeret ved meddelelsen, og i søndagsbladene brød stormen mod Ciocetti for alvor løs.

Den venstre-orienterede partisan-sammenslutning meddelte, at den vil sørge for, at befrielsesdagen bliver fejret. Organisationen ledelse erklærede, at borgmesteren ikke længere var Rom værdig.

4/6.

Forbud mod nazigrammofonplade

Salget af grammofonplader med Hitler-taler og SS-kampsange er blevet forbudt i hele Vesttyskland, oplystes det i går i forbundsdagen i Bonn.

På et spørgsmål fra socialdemokraterne erklærede statssekretær i indenrigsministeriet Ritter von Lex, at det offentlige har draget omsorg for, at nazistisk-prægede grammofonplader ikke forhandles i nogen af de ni enkeltstater under forbundsrepublikken.

I nogen tid har der i Vesttyskland været udbudt amerikanske longplayingplader med optagelser af særlig ondartede partier

WINDFELD-HANSENS
BOMULDSPINDERI A/S
VEJLE

A/S SEVERIN SCHMIDT
HADERSLEV

MICHAEL HANSEN
JERN & STAALFORRETNING
BYGGEMATERIALER
HADERSLEV

SPAREKASSEN FOR
CHRISTIANSFELD
OG OMEGN

H. P. THERKELSEN A/S

INTERNATIONALE
TRANSPORTER
KRUSAA

Telefon 71454* - Telex 3313
Telegr.adr.: INTERNATIO

Daglige forbindelser til og fra
det sydlige udland. Vi vil derfor
altid kunne give Dem fordel-
agtige fragtrater

FLEMMING JØRGENSEN
GUDHJEM
MANUFAKTURHANDEL

RESTAURANT
BRÆNDEGAARDSHAVEN
SVANEKE

VEJLE AMTS FOLKEBLAD
BLADET MED DEN STØRSTE UDBREDELSE
I SYDJYLLAND

AKTIESELSKABET
BAGERMESTRENS RUGBRØDSFABRIK
LEERBÆK MØLLE
VEJLE

AKTIESELSKABET
VEJLE ALBUMINFABRIK

AKTIESELSKABET
VEJLE SAALELÆDERFABRIK

A/S A. ANDERSENS
STAALVAREFABRIK
GODTHAAB ST.

A/S KAALUNDS
FABRIKER
KOLDING

HOLM & MOLZEN A/S
HADERSLEV

SØNDERJYLLANDS KREDITFORENING
HADERSLEV

MICHELSSEN & JACOBI
HADERSLEV

HADERSLEV SLOTSVANDMØLLE A/S

Den amerikanske skuespillerinde Millie Perkins, der har rollen som Anne Frank i Hollywood-filmatiseringen af „Anne Franks dagbog“, har besøgt det hus i Frankfurt am Main, hvor Anne Frank blev født den 12. juni 1929. Mindepladen under vinduet er sat op af ungdommen i Frankfurt.

af Hitlers, Goebbels og Görings taler, SS-kampsange og nazistiske soldatersange. Fra socialdemokratisk side rejste man sagen i forbundsdagen, idet man påpegede, at den vesttyske lovgivning giver mulighed for at standse denne form for „gøren grin med demokratiet.

Von Lex forklarede, at grammofonpladerne tilsyneladende udelukkende er fremstillet for det amerikanske marked, men at et britisk grammofonselskabs Düsseldorf-filial noget kritikløst har importeret dem sammen med andre af pågældende selskabs plader.

4/6. Görings enke skal af med 756.000 mark

Vestberlins afnazificeringsdomstol afsagde i går kendelse om, at enken efter nazilederen Hermann Göring skal betale værdien af hans samlede ejendom i Vestberlin, 756.000 mark, til myndighederne.

Domstolen fastslog, at Göring, der for-

øvede selvmord i 1946 ved at tage gift, har været en fremtrædende krigsforbryder, som i den nazistiske tid har benyttet sig af sin indflydelse til at opnå personlige fordele.

Enken, fru Sonnemann-Göring, der er arving til Hermann Görings formue, skal betale de 756.000 mark som bøde, men domstolen begrænsede hendes erstatningspligt til den del af arven, der omfatter aktier i vestberlinske foretagender, bankkonti og tre bronzestatuer. Hun skal desuden betale sagsomkostningerne, men kan appellere dommen inden 14 dage.

5/6. SS-morder kastede strikke hen til fangerne: „Hæng jer!“

Grufulde enkeltheder om mishandling og nedslagtning af talrige fanger i koncentrationslejrene Mauthausen-Melk og Ravensbrück er kommet for dagens lys

under afhøringen af den tidligere SS-sanitetssoldat Gottlieb Muzikant ved retten i Fulda. Man fik for et par dage siden fat i Muzikant, der var beskæftiget som lagerarbejder. Eftersøgningen var vanskelig, fordi han ved retten var erklæret for død.

Efter hvad statsadvokaturen oplyser, har Muzikant bl. a. fortalt, at der ved KZ-filialen Grossrahming ved Mauthausen fandtes fem schæferhunde, der var dresseret til at sønderrive mennesker. Han havde selv iagttaget, hvordan lejrens leder havde arrangeret en jagt på flere fanger. Han havde også set fangevogtere piske fanger ihjel med gummislanger.

Det oplyses endvidere, at Muzikant allerede har tilstået, at han selv har dræbt 50 fanger. Ti af dem blev dræbt med en desinfektions-opløsning, som han tilbød dem som et „smertestillende middel“. Andre, bl. a. to ældre fanger, har han givet injektioner med karbol. „Jeg gjorde det af medlidenhed, fordi de skulle til forhør hos lejrkommandanten“, forklarede Muzikant.

Dyppede åbne sår med lysol

En anden gang havde kommandanten givet ham ordre til at hente en klud og en flaske lysol. De var derefter gået til et lokale, hvor der lå mellem 20 og 30 hårdt sårede fanger. Hver af disse måtte Muzikant på kommandantens ordre stryge hen over de åbne sår med den i lysol dyppede klud. Fangerne skreg op og krummede sig af smerte. „Det var en ekstra straf“, kommenterede Muzikant.

I april 1944 blev Muzikant forflyttet til Mauthausen - Melk - koncentrationslejren. Her lå bl. a. ca. 700 syge fanger i én barak. I begyndelsen af 1945 kom nogle SS-officerer med 15 fanger, som blev anbragt i et særligt rum. Muzikant blev opfordret til at dræbe dem. Han hentede strikke, kastede dem ind til fangerne og opfordrede dem til at hænge sig selv. Da han efter en halv times forløb kom tilbage, havde de 11 virkelig hængt sig selv. En endnu levende fange „hjalp“ Muzikant ved at trykke fangens skuldre ned, „så han også virkelig krepere“. De andre tre, der var vanvittige af angst, lagde han selv strikken om halsen på og hængte dem.

12/6.

2,76 milliarder mark til ofrene for nazismen

Den vesttyske regering vil udbetale 2,76 milliarder mark til ofrene for Hitlerforfølgelserne for årene 1956—57, meddeltes det i dag. Et lovforslag herom er blevet tilstillet forbundsrådet (enkeltsstatskammeret). Udgifterne skal dækkes af forbundsregeringen med 60 pct. og resten af de ni enkeltstater og Vestberlin.

På Risingegaard syd for Kerteminde kan man stadig finde en virkelig smuk, gammel bindingsværksbygning, gennemført i alle detaljer — om det så er gårdens gæs, der holder til i det voldgravlignende gadekær, så har de deres bindingsværkshus.